

Ἰουλιανόν, προσθέτει τὰ ἐξῆς· «Τὸ βῆμα ἐκεῖνο τῆς ἐπιστροφῆς εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν καὶ τῆς ἐπιχειρήσεως τῆς ἀνορθώσεως ταύτης ἐν τῷ κράτει ὑπῆρξεν ἀσύνητος ἀντίστασις κατὰ τοῦ πνεύματος τῆς ἐποχῆς, ὅπερ ἦτο εὖνον τῷ χριστιανισμῷ, καὶ τὸ ὅποιον ἔπρεπε νὰ διευθύνῃ, ἀντὶ νὰ θελήσῃ νὰ ἀντιπράξῃ κατ' αὐτοῦ. Ὁ Ἰουλιανὸς ἠλπίζεν, ὅτι θὰ ἠδύνατο εἰς τὴν ἡδὴ νεκρὰν ἑλληνορωμαϊκὴν θρησκείαν, ἣν ἐνόμιζε κατὰ τὸν τρόπον τῶν νεοπλατωνικῶν, νὰ ἐμπνεύσῃ νέαν ζωὴν διὰ μυστικῶν ἀλληγορικῶν ὀνειρώων. Μόνον σχολαστικὸς τις ἐστερημένος τῆς γνώσεως τοῦ πρακτικοῦ βίου ἠδύνατο νὰ φαντασθῆ, ὅτι ἦτο δυνατὸν φαντασιοκόπημά τι, ἐκ ποιήσεως, φιλοσοφίας καὶ δεισιδαιμονίας ἀπαρτισθῆν, νὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν τῆς θρησκείας. Ἡδύνατο μὲν νὰ καταφέρεται κατὰ τῶν φιλονεϊκῶν καὶ φανατικῶν καὶ σχολαστικῶν χριστιανῶν κληρικῶν, οἵτινες διέστρεφον ἐντελῶς τὴν θείαν διδασκαλίαν τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ χριστιανισμοῦ, καὶ νὰ ἀπομακρύνῃ αὐτοὺς ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ἀντὶ τούτων ἐπροτίμησε γελοίους σοφιστάς, στενοκεφάλους, φλυάρους καὶ μυστικούς ἐρμηνευτάς τῆς μυθολογίας, οἵτινες δὲν ἦσαν κρείττονες τῶν χριστιανῶν ὑποκριτῶν, οὓς εἶχεν εὐνοήσει ὁ Κωνσταντῖος.»¹ Ὁ δὲ Γίββων, εἰς τὸ ὅποιον τὴν περὶ Ἰουλιανοῦ κρίσιν πρέπει νὰ δοθῆ ἔτι μεγαλειτέρα σημασία, διότι εἶναι γνωστὸν, ὅτι οὗτος ἦτο μᾶλλον προδιατεθειμένος, ὡς ἐχθρικῶς διακείμενος πρὸς τοὺς χριστιανούς τῆς τότε ἐποχῆς, νὰ ἀνυψώσῃ καὶ δικαιολογήσῃ τὸν Ἰουλιανὸν ἢ νὰ κατακρίνῃ, λέγει περὶ αὐτοῦ· «Ὁ φανατισμὸς πρὸς τὴν ἐθνικὴν θρησκείαν διέφθειρε τὴν καρδίαν καὶ τὴν διάνοιαν τοῦ ἀξίου τούτου ἡγεμόνος.»² Ἡ ἀποστασία αὐτοῦ ἔβλαψε τὴν φήμην του, ὃ δὲ φανατισμὸς, ζητῶν νὰ ἐπισκοτίσῃ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἐμεγάλυνε τὰς ἀληθεῖς ἢ νομιζομένας ἐλλείψεις του. Ἄλλοι πάλιν ἐξ ἐναντίας προκαταλήψεως ἐθεώρησαν αὐτὸν ὡς φιλόσοφόν τινα μονάρχην, ὅστις δῆθεν ἠθέλησε νὰ προστατεύσῃ ἐπίσης τὰς διαφόρους θρησκευτικὰς μερίδας τοῦ κράτους του καὶ νὰ καταπαύσῃ τὸν θεολογικὸν πυρετὸν, ὑπὸ τοῦ ὁποίου εἶχε καταληφθῆ ὁ λαὸς ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Διοκλητιανοῦ μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου. Ἀκριβεστέρα ἐξέτασις τοῦ χαρακτῆρός του καὶ τῶν πράξεών του παρέχει ἡμῖν ἡττον εὐνοϊκὴν γνώμην περὶ αὐτοῦ ὡς ἡγεμόνος, ὅστις παρεπλανήθη ὑπὸ τοῦ μολύσματος τῆς ἐποχῆς του (ὁ Gibbon ἐνοεῖ τὴν τότε κατέχουσαν τὸν κόσμον θρησκομανίαν). Ἡμεῖς νῦν εὐρισκόμεθα εἰς καλλιτέραν θέσιν δυνάμενοι νὰ συγκρίνωμεν τοὺς χαρακτηρισμοὺς, οὓς κατέλιπον ἡμῖν οἱ ἐνθερμότεροι θαυμασταῖοι του καὶ οἱ φανατικώτεροι ἐχθροὶ του... Ὁ Ἰου-

λιανὸς ἐκυριεύθη ὑπὸ θρησκευτικῆς τινος ἐμπαθείας, ἣτις ἐξέλεγχσι ἐλλείψιν πολιτικοῦ νοός. Ἐμπαθὴς ἀφοσίωσις εἰς τοὺς θεοὺς τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ῥώμης ἦτο τὸ ἐπικρατοῦν ἐναυτῷ πάθος. Προλήψεις δὲ δεισιδαίμονες ἀπεπλάνων καὶ διέφθειρον τὰς δυνάμεις τοῦ ἄλλως πεφωτισμένου πνεύματός του, καὶ φάσματα μὴ ἔχοντα ὑπαρξίν εἰμὴ μόνον ἐν τῇ φαντασίᾳ του, ἐξήσκησαν παρ' αὐτῷ ὀλεθρίαν ἐπιρροὴν ὡς πρὸς τὴν κυβέρνησιν τοῦ κράτους του. Ὁ ζήλος τῶν χριστιανῶν, οἵτινες περιεφρόνουν τὴν ἐθνικὴν λατρείαν καὶ ἀνέτρεπον τοὺς βωμοὺς τῶν μυθῶδων θεοτήτων του, ἤγειραν ἐν αὐτῷ μῖσος ἀδιάλλακτον πρὸς τὴν πολυαριθμοτέραν μερίδα τοῦ κράτους του, καὶ ἡ ἐπιθυμία τῆς νίκης καὶ ὁ φόβος τῆς ἀποτυχίας ἄθου ἐνίοτε αὐτὸν εἰς τὸ νὰ παραβαίνῃ τοὺς κανόνας τῆς συνέσεως καὶ αὐτῆς ἔτι τῆς δικαιοσύνης.»¹

Τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ Ἰουλιανὸς κατὰ τὴν ἐτυμηγορίαν τῆς ἱστορικῆς ἐπιστήμης. Ἀνὴρ μεγάλων φυσικῶν προτερημάτων, ὅστις ἠδύνατο καὶ μέγας νὰ ἀναδειχθῆ, ὅστις ὅμως διέπραξεν ἐν τῷ βίῳ του μέγα τι λάθος, ὀλεθρίον καὶ ἑαυτῷ καὶ τῷ κράτει του, τὸ ὅτι ἠθέλησε νὰ ἐπανορθώσῃ τὴν εἰδωλολατρείαν καὶ νὰ παραγκωνίσῃ τὸν χριστιανισμὸν.

Α. ΔΙΟΜΗΔΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ.

ΤΟ ΥΠΕΡΩΚΕΑΝΙΟΝ ΚΑΛΩΔΙΟΝ

Ἐν ἔτει 1850 ἐρρίφθη τὸ πρῶτον ὑποβρύχιον καλώδιον μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας, ἀλλ' ἡ πρώτη ἀπόπειρα ὅπως συνδεθῆ ἡ Εὐρώπη μετὰ τῆς Ἀμερικῆς διὰ τηλεγραφικοῦ καλωδίου χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ ἔτους 1857. Ἡ πρώτη αὕτη δοκιμὴ ἀπέτυχεν, ἡ αὐτὴ δὲ ἐταιρεία ἤρξατο τὸ ἐπόμενον ἔτος 1858 νέαν ἀπόπειραν.

Τὸ καλώδιον ἐφορτώθη ἐξ ἡμισείας εἰς δύο πλοῖα, εἰς τε τὸ ἀγγλικὸν ἀτμόπλοιον Ἀγαμέμνονα καὶ εἰς τὸν ἀμερικανικὸν ἀτμοδρόμονα Νιαγάραν. Τὰ δύο ἀτμόπλοια συννητήθησαν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἀπεράντου Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ, εἰς ἴσην ἀπὸ τῶν δύο κόσμων ἀπόστασιν, συνδέσαντα δὲ τὰ ἄκρα τῶν καλωδίων των ἤρξαντο τὴν καταβύθισιν τοῦ μὲν Νιαγάρᾳ διευθυνομένου πρὸς τὴν Ἀμερικὴν, τοῦ δὲ Ἀγαμέμνονος ἐπανακάμπτοντος ἡρέμα πρὸς τὴν Εὐρώπην. Μετὰ πλείστας ὕσας δραματικὰς περιπετειᾶς ἡ δευτέρα αὕτη ἀπόπειρα ἀπέτυχε καὶ πάλιν, τὰ δὲ πλοῖα ἐπανῆλθον εἰς Ἰρλανδίαν. Ἡ ἀποτυχία αὕτη ἠδύνατο ν' ἀπελπίσῃ ἄνδρας ἡττον ἐπιχειρηματίας, ἀλλ' οὐχὶ τοὺς διευθύνοντας τὴν ὑπερωκεάνιον Ἐταιρίαν, οἵτινες εἶχον ἀποφασίσει τὴν ἐξάντλησιν καὶ τῶν ἐσχάτων κεφαλαίων των. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔθεν ἔτος 1858 ὁ Ἀγαμέμνων καὶ ὁ Νιαγάρᾳς ἀπεπειράθησαν καὶ τρίτην

1. Αὐτόθι, 516.

1. Weltgeschichte IV, 479.

2. Gibbon, 341.

δοκιμήν. Ἄλλ' αἱ περιπέτειαι δὲν ἔλειψαν. Οὕτως ἡμέραν τινα φάλαίνα ἐρεθισθεῖσα ἀπὸ τὸ καλώδιον τὸ ὁποῖον ἐκρέματο ὅπισθεν τοῦ Ἀγαμέμνονος, εὐηρεστήθη νὰ παίξῃ μετ' αὐτοῦ, κτυπούσα τὸ ὕδωρ διὰ τῆς οὐρᾶς τῆς καὶ ἐκσφενδονίζουσα αὐτὸ εἰς μέγα ὕψος. Ἐπὶ τινὰς στιγμάς ἐνεβλήθησαν εἰς μεγίστην ἀνησυχίαν, ἀλλ' εὐτυχῶς τὸ θαλάσσιον τέρας καταδύσαν ἐξηφανίσθη.

Ἄλλην τινα ἡμέραν οἱ Ἀγγλοὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος παρετήρησαν Ἀμερικανικὸν πλοῖον διευθυνόμενον κατ' εὐθείαν πρὸς αὐτοὺς, ὑπῆρχε δὲ φόβος μήπως τὸ πλοῖον τοῦτο διερχόμενον ὅπισθεν τοῦ Ἀγαμέμνονος ἀποσπάσῃ τὸ καλώδιον, ὡς ἡ χελιδὼν ἀναρπάξει τὸν ἰστὸν ἀράχνης. Οἱ Ἀγγλοὶ ἐρρίψαν ἀμέσως βολὴν πυροβόλου ὅπως τοὺς εἰδοποιήσωσιν, ἀλλ' οἱ Ἀμερικανοὶ ὡς φαίνεται ἔχουσι κακὴν κεφαλήν, προτιμῶσι δὲ νὰ ἐαθίζωσι κατ' εὐθείαν. Ἐν τῷ ἅμα ῥίπτεται δευτέρα βολὴ τηλεβόλου, τὴν φεραν δὲ ταύτην οἱ Ἀμερικανοὶ ἤκουσαν τὴν σφαῖραν συρίζουσαν ὑπὲρ τὴν κεφαλήν των καὶ ἀπεφάσισαν νὰ λοξοδρομήσωσι διαμαρτυρούμενοι. Ἐν τούτοις ὁ Ἀγαμέμνων ἠκολούθει τὴν πορείαν του ἀταράχως. Τότε δὲ μάλισ οἱ Ἀμερικανοὶ παρατηρήσαντες τὸ καλώδιον ἤρξαντο ἐνθουσιωδῶς ἐπευφημοῦντες, ἀλλ' εἰς τὰς ἐπευφημίας ταύτας οἱ Ἀγγλοὶ οὐδόλως ἀπήτησαν.

Ἡ 4 Αὐγούστου τοῦ ἔτους 1858 εἶναι ἡ ἀξιομνημόνευτος ἡμέρα διὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ τηλεγράφου, καθόσον τὴν ἡμέραν ταύτην ὁ Ἀγαμέμνων προσήγγιζεν εἰς Ἰρλανδίαν, συγχρόνως δὲ τηλεγράφημα διαβιβάσθην δι' αὐτοῦ τούτου τοῦ καλώδιου ἀνήγγειλε τὴν ἀφίξιν τοῦ Νιαγάρα εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Νέας Γῆς. Οὕτω δὲ κατεδείχθη καὶ εἰς τοὺς μᾶλλον ἀπαισιοδόξους ἔτι ὁ ἠλεκτρισμὸς δύναται νὰ διελάσῃ δι' ὅλου τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ χωρὶς ν' ἀπωλεσθῇ καθ' ὁδόν. Ἡ βασιλίςσα τῆς Ἀγγλίας, διακρίβουσα τότε ἐν Χερβούργῳ τῆς Γαλλίας μετὰ τοῦ Ναπολέοντος Γ', ἀντήλλαξε συγχετηρία ἠλεκτρικῶς μετὰ τοῦ Προέδρου τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, εἰς ἃ ἐπηκολούθησαν ἀναρίθμητα ἰδιωτικὰ τηλεγραφήματα.

Ἡ Εὐρώπη καὶ ἡ Ἀμερικὴ, οἱ δύο οὗτοι κόσμοι οἱ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ἀγνοοῦντες ὁ εἰς τὴν ὑπαρξίν τοῦ ἄλλου, οὗς συνεδέσε μὲν ἡ μεγαλοφύα τοῦ Χριστοφόρου Κολόμβου, διεχώριζε δὲ ἡ φύσις διὰ τοῦ ἀπεράντου Ὠκεανοῦ, οἱ δύο οὗτοι κόσμοι συνεδέθησαν ἥδη στενώτερον, συνομιλοῦντες καὶ τείνοντες πρὸς ἀλλήλους τὴν χεῖρα.

Ἐν Νέξ Ὑόρκῃ ἡ χαρὰ ὑπῆρξεν ὑπέρμετρος. Εἰς τῶν ἰδρυτῶν τῆς κολοσιαιᾶς ταύτης ἐπιχειρήσεως, ὁ Κύρος Field, ἤχθη ἐν θριάμβῳ ὑπὸ ἑκατοστῶς χιλιάδων πολιτῶν ἀλλ' εἰς τοιοῦτον

βαθμὸν, ὡς ἐπὶ πολλὰς ἐβδομάδας ἡ ζωὴ του διέτρεχε τὸν ἔσχατον κίνδυνον. Κατὰ τὴν ἐνθουσιωδῆ ταύτην διαδήλωσιν τὸ Μέγαρον τῆς Διοικήσεως ἐκαίετο, ἀλλ' ἡ ἀπώλεια αὕτη δὲν κατίσχυσε ποσῶς νὰ διαταράξῃ τὴν Ἀμερικανικὴν τελετὴν, τὸ δὲ Μέγαρον κατεβίβρωσκον ἐλευθέρως καὶ ἡσύχως αἱ φλόγες.

Ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ χαρὰ αὕτη ὑπῆρξε βραχυχρόνιος, διότι ἐγνώσθη ταχέως ὅτι τὸ καλώδιον ἠσθένει βαρέως, ὅτι οἱ λόγοι του ἀπέβαινον ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον συγκεχυμένοι καὶ ὅτι ἐπὶ τέλους κατέστη ἐντελῶς ἄφωνον ἀφοῦ εἰργάσθη ἐπὶ ἓνα μόνον μῆνα.

Ἡ οἰκτρά αὕτη ἀποτυχία μετὰ τόσας ἐλπίδας διετάραιε τὴν δημοσίαν πίστιν. Αἱ ἐφημερίδες ἐπληρώθησαν ἄρθρων σφοδρῶς ἐπικρινούσων καὶ καταδικάζουσων. Σοφοὶ κατεδείκνυν ὅτι ἡ ἐπιχειρήσις αὕτη ἦν ἀληθῆς *trévia*. Ἐν τούτοις οἱ ἰδρυταὶ οὐδόλως ἀπεθαρρύνθησαν. Ἰδίᾳ δὲ ὁ Κύρος Field, ἰαθεὶς ἀπὸ τὰς συνεπειᾶς τῆς θριαμβευτικῆς αὐτοῦ πορείας, ἐπανῆλθεν εἰς Εὐρώπην καὶ ἤρξατο ἐργαζόμενος. Ἀνεκάλυψε νέα μηχανήματα, νέα συστήματα καλωδίων, νέας συσκευὰς. Ἀλλ' ἐχρηιάσθησαν ἑπτὰ ὅλα ἔτη ὅπως εὐρεθῶσι νέοι μέτοχοι καὶ νέα ἑκατομμύρια.

Τέλος κατὰ τὴν ἀνοιξιν τοῦ 1865 νέον καλώδιον εἶχε κατασκευασθῆ.

Ἀλλ' ἀπὸ τοῦδε νέου πρόσωπον ἀναφαίνεται ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ὁ Μέγας Ἀνατολικὸς ἢ Λεβιάθαν. Τὸ τεράστιον τοῦτο πλοῖον ἔχει μῆκος πλέον τῶν 500 μέτρων (ἦτοι ἀπὸ τῆς πλατείας τοῦ Συντάγματος μέχρι τῆς Ὁραίας Ἑλλάδος περίπου) καὶ 25 μέτρα πλάτος, δυνάμει 60,000 ἵππων. Φέρει πλήρωμα 500 ἀνδρῶν καὶ διευθύνεται ὑπὸ τοῦ πλοιάρχου Anderson. Τὴν 23 Ἰουλίου 1865 ὁ Λεβιάθαν καταβροχθίσας τὸ μέγα τοῦ καλώδιου φορτίον, ἀποπλέει συνοδευόμενος κατὰ τὰ πρῶτα αὐτοῦ βήματα ἀπὸ πλεῖστα ἀτμόπλοια προσελθόντα ἐκ διαφόρων τῆς Ἀγγλίας λιμένων, ὅπως χαιρετίσωσι τὸν μέγαν τοῦτον κολοσσόν, τὸ σένημα καὶ τὴν ἐλπίδα τῆς νεωτέρας βιομηχανίας.

Κάλλιστα ἡδύνατα νὰ παρομοιωθῇ τὴν στιγμὴν ταύτην ὁ Λεβιάθαν πρὸς μεγαλοπρεπῆ κύκνον συμπαρασύροντα εἰς τὴν πορείαν του πληθὺν μικρῶν νεοσσῶν.

Ἡ ἐφημερίς τοῦ πλοῦ τοῦ Λεβιάθαν ἦν λίαν συγκινητικὴ. Ἐπὶ εἴκοσι τέσσαρας ὥρας τὸ πᾶν ἔβαινε καλῶς, εἶχε δὲ ἤδη ῥιφθῆ καλώδιον μήκους 150 χιλιομέτρων ὅτε παρετήρησαν ὅτι ἡ μετὰ τῆς Ἰρλανδίας τηλεγραφικὴ διὰ τοῦ καλώδιου συγκοινωνία εἶχε διακοπῆ. Ζωηρὰ συζητήσεις ἠγέρθη, τῶν μὲν διατεινομένων ὅτι τὸ καλώδιον ἀπεκόπη παρὰ τὴν ἀκτὴν, τῶν δὲ ὅτι τὸ καλώδιον ὑπέστη βλάβην εἰς ἀπόστασιν 20 χιλιομέτρων ἀπὸ τοῦ πλοίου, ἕνεκα τῆς ὁποίας

τὸ ἤλεκτρικὸν ρεύμα μετέβαιναν εἰς τὴν θάλασσαν. Ἡ τελευταία αὕτη γνώμη ἐφάνη μάλλον πιθανή, καθόσον ἐστηρίζετο ἐπὶ δοκιμῶν δι' εὐαισθητοῦ γαλβανομέτρου. Ἀνέσυρον καὶ πάλιν τὸ καλώδιον, παρετήρησαν δὲ εἰς τὸ ὑποδειχθέν σημεῖον μετ' ἐκπλήξεως σιδηροῦν ἦλον ἐμπιπόμενον εἰς τὸ καλώδιον, τὸν ὁποῖον κακοῦργος χεῖρ εἶχεν ἐμπήξει. Τρίς τὸ αὐτὸ ἐπανελήφθη καὶ ἐκ τρίτου ἐβεβαιώθη ὅτι μεταξὺ τῶν ἐργατῶν ὑπῆρχεν ἄθλιον ὄν τὸν ὁποῖον εἶχεν ὀρκισθῆναι νὰ καταστρέψῃ τὸ καλώδιον. Τέλος καὶ ἐκ τρίτου ἀνεσκευάσθη ἡ σκόπιμος αὕτη θλάθνη, ἡ δὲ Λεβιάθαν ἐπλεε πρὸς τὴν Νέαν Γῆν πλήρης ἐλπίδων, ὅτε ἡμέραν τινα περὶ τὴν μεσημβριάν, οἱ ἄνθρωποι οὔτοι οἵτινες ἐπὶ δεκαετίαν ἐθυσίαζον τὴν ζῶν καὶ τὴν περιουσίαν των διὰ τὴν ἐπιχειρήσιν ταύτην, ἔσχον τὴν θλιβεράν ὄντως ἀτυχίαν νὰ ἴδωσι τὸ καλώδιον διαρρήγνυμενον καὶ καταβυθίζομενον εἰς τὰ ἀχανῆ τοῦ Ὠκεανοῦ ὕδατα.

Ἐπὶ τινες στιγμῆς οἱ πάντες κατελήφθησαν ὑπὸ ἀπελπίσεως, καὶ αὐτὸς ὁ μέγας ἐπιχειρηματίας Κύρος Field ἤρξατο πιστεύων ὅτι τὸ ἔργον ἦν ὄνειρον παράφρονος. Ἄλλ' ὁ Ἄγγλος συννέταιρος αὐτοῦ Canning, ἀπαθέστερος ὢν τοῦ Ἀμερικανοῦ, ἐδήλωσεν ἀπαθῶς ὅτι τὸ καλώδιον ἐθραύσθη καὶ ὤφειλον ἐπομένως νὰ τὸ ἀνεκλύσωσιν ἐκ νέου. Πρὸς τοῦτο κατεσκευάσαν ἄγρην μῆκους πολλῶν χιλιομέτρων δι' ἀλύσεων καὶ σιδηρῶν βάρδων, δι' ἧς κατῴρθωσαν μὲν ἐπανειλημμένως νὰ συλλάβωσι τὸ καλώδιον, ἀλλ' ἐκάστοτε αἱ ἀλύσεις ἐθραύοντο. Ἐπὶ δέκα ἡμέρας ὁ Canning, ἀκίνητος ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Ὠκεανοῦ, προσεπάθει δι' ὄλων τῶν μέσων ν' ἀνασῶρῃ τὸ καλώδιον, μὴ θέλων νὰ ἐπανεέλθῃ εἰς Ἀγγλίαν πρὶν ἢ κατορθώσῃ τὸν σκοπὸν του.

Ὁ Λεβιάθαν ἐπανῆλθεν εἰς Ἀγγλίαν, φέρων τὰς λεπτομερείας τῆς νέας ταύτης καταστροφῆς. Εἶναι δὲ ἀξιοπεριέργως ἡ ἀπάθεια μετ' ἧς οἱ διευθύνοντες τὰ τῆς Ἑταιρίας ταύτης ἐδέχθησαν τὴν εἰδήσιν ταύτην. Συνῆλθον εἰς συμβούλιον, τὴν ἐπαύριον δὲ ἐδημοσίευσαν εἰς τὰς ἐφημερίδας τοῦ Λονδίνου ἀγγελίαν καθ' ἣν ἀπεφάνοντο ὅτι οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ἔχουσι περὶ τῆς πλήρους ἐπιτυχίας τοῦ ἔργου κατὰ τὴν ἀνοίξιν τοῦ ἐπομένου ἔτους, καὶ ὅτι ἔχουσι τελείαν ἀπόρασιν νὰ συνδέσωσι τηλεγραφικῶς τὴν Εὐρώπην μετὰ τῆς Ἀμερικῆς· ὅτι δὲ κατὰ τὸ προσεχὲς ἔαρ ὅχι μόνον θ' ἀνασκευάσωσι τὸ ἤδη ριφθὲν καλώδιον, ἀλλὰ καὶ δεῦτερον θὰ ρίψωσι πλῆσιον τοῦ πρώτου.

Οὕτως ἡ ἐπιχείρησις ἀποτυχοῦσα ἅπαξ κατὰ τὸ 1856, δις κατὰ τὸ 1858, ἔτι ἅπαξ κατὰ τὸ 1865 διὰ τοῦ Λεβιάθαν, ἄρχεται πάλιν κατὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1866. Ὁ Λεβιάθαν ἦν ἕτοιμος πρὸς ἀναχώρησιν φέρων ἐπὶ τῶν πλευρῶν ἰσχυρὰς μηχανὰς πρὸς ἀνέλκυσιν τοῦ καλωδίου τοῦ

1865, καὶ νέον καλώδιον. Τὸ καλώδιον τοῦτο φέρει εἰς τὸ κέντρον σύρματα ἐξ ἐρυθροῦ χαλκοῦ ἄτινα ἄγουσι τὸ ἤλεκτρικὸν ρεύμα, εἰσὶ δὲ περιτυλιγμένα διὰ τεσσάρων στρώσεων γουτταπέρκης, ὕλης ἀπομονωτικῆς. Πέριξ δὲ δέκα σύρματα ἐκ σιδήρου περιβεβλημένα μὲ κάρναβι χρησιμεύουσιν ὅπως ἀνθίστανται εἰς τὴν διάρρηξιν κατὰ τὴν καταβύθισιν τοῦ καλωδίου. Ἐν χιλιόμετρον ἐκ τοῦ καλωδίου τούτου θάρυνοι 800 χιλιογράμματα, ἀλλ' ἐν τῷ ὕδατι τὸ βάρος τοῦτο ἐλαττοῦται κατὰ τὸ ἦμισυ. Τὸ ὀλικὸν μῆκος τοῦ καλωδίου ἀνήρχετο εἰς 4,000 χιλιόμετρα, τὸ δὲ ὀλικὸν βάρος εἰς 3,200 περὶπου τόνους.

Τὴν 13 Ἰουλίου, ἡμέραν Παρασκευῆν, ἤρξατο ὁ Λεβιάθαν ἐκτυλίσσειν καὶ καταβυθίζειν τὸ καλώδιον. Ὁ διάπλους ἦν ἐξαισιος, ἡ δὲ διὰ τοῦ καλωδίου μετὰ τῆς Ἰρλανδίας τηλεγραφικὴ συγκοινωνία οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν εἶχε διακοπῆ. Ἐκαστὴν ἑσπέραν ἐφημερίς τυπουμένη ἐν τῷ ἀτμοπλοίῳ ἐμπεριεῖχε τὸ δελτίον τῶν χρηματιστηρίων τοῦ Λονδίνου καὶ τῶν Παρισίων, εἰδήσεις τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Γερμανίας, τῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς Κίνας.

Ἐν τούτοις οἱ ἐπιβάται τοῦ Λεβιάθαν, ἐνθουμούμενοι τὰς παρελθούσας ἀποτυχίας, εὐρίσκοντο εἰς διηνεκὴ ἀνησυχίαν. Τὴν 27 Ἰουλίου τέλος, ἡμέραν Παρασκευῆν, μετὰ 14 ἡμερῶν πλοῦν οἱ ἐν τῷ Λεβιάθαν ἀνεγνώρισαν μετὰ μεγίστης συγκινήσεως τὰς ἀκτὰς τῆς Νέας Γῆς, ἃς ἐκάλυπτεν ὀμίχλη.

Τὴν ἑσπέραν τῆς ἀφίξεως τοῦ Λεβιάθαν εἰς τὴν Νέαν Γῆν, ὁ λιμὴν παρίστα θέαμα ἐξαισιον. Ἡ τε γῆ καὶ ἡ θάλασσα εἶχον ὄψιν ἑορτῆς ὅπως ἀσυνήθη εἰς τὰς ὑπερβορείους ταύτας χώρας. Στρατιαὶ ὀλόκληροι πλοίων περιεκύκλουν τὸν μέγαν κολοσσόν, μεταφέρουσαι εἰς αὐτὸν ἀπειρίαν περιέργων κατοίκων τῆς Νέας Γῆς.

Ὁ Λεβιάθαν, ἐκτελέσας τὸ πρῶτον μέρος τῆς ἀποστολῆς του, ἀπῆλθε πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ διασπασθέντος πρώτου καλωδίου καὶ ἀνέλκυσιν αὐτοῦ ἐκ θάθους τεσσάρων χιλιάδων μέτρων ἀπὸ τὰ ἀχανῆ τοῦ Ὠκεανοῦ ὕδατα.

Φαίνεται ὅτι ἡ τύχη, ἕνεκα τῶν ἐπιμόνων προσπαθειῶν τῶν ἀνδρῶν τούτων, ἠθέλησε νὰ εὐνοήσῃ τὰς ὑπερμέτρους αὐτῶν ἐπιθυμίας. Ἡ ἄγρα ριφθεῖσα συνέλαβε τὸ καλώδιον, οὐ τινοὶ ἠσθάνοντο τὸ βάρος αὐξάνον ἐφόσον ἀνεσῶρετο πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Πάντες συνέβρυσαν πρὸς τὸ μέρος ὅθεν ἀνεσῶρετο τὸ καλώδιον. Ὅταν δὲ τοῦτο ἀνεφάνῃ κεκαλυμμένον ἐκ λευκῆς ἰλύος, ἐνθουσιώδεις ἐπευφημῆσαι ἠκούσθησαν πανταχόθεν· ἀλλ' αἴφνης, καθ' ἣν στιγμὴν ἔμελλε νὰ προσδεθῇ ἐπὶ τοῦ πλοίου, ἀπεσάσθη τῆς ἄγρας καὶ κατέπεσε βαρέως εἰς τὸν πυθμένα τῆς θαλάσσης. Ἀλλὰ τὸ εἶδον, τῷ ὀμίλησαν καὶ δὲν ἀπληπίσθησαν. Ἐβρίψαν ἐκ

νέου τὴν ἀτελεύτητον τὸ μῆκος ἄγραν, ἥτις ἐδαπάνα ὥρας ὀλοκλήρους ἕως οὐ κατέληθ' μέχρι τοῦ πυθμένου τῆς θαλάσσης. Ταύτην ὁ Λεβιάθαν ἔσυρεν ἐπὶ τοῦ πυθμένου ἐπὶ ἡμέρας ὀλοκλήρους, μέχρις οὗτο ἀντίστασις ἐδείκνυεν ὅτι τὸ καλώδιον συνελήφθη. Τέλος μετὰ δεκαπέντε ἀποπείρας διαρκεσάσας τριάκοντα ὄλας ἡμέρας, τὸ καλώδιον ἀπεσύρθη, τὴν φορὰν δὲ ταύτην τὸ ἐδέχθησαν μετὰ νεκρικῆς σιγῆς, ἄχρως οὐ προσεδέθη στερεῶς εἰς τὸ πλοῖον.

Ἄλλὰ παρίστατο σπουδαῖον ζήτημα. Ἐάν δηλ. τὸ καλώδιον ὑπέστη θλάβην τινα ἢ ἐάν ἡ συγκοινωνία ἦτο διακεκομμένη μετὰ τῆς Ἰρλανδίας, θὰ ἦτον ἐντελῶς ἄχρηστον. Πρὸς τοῦτο ἔπρεπε νὰ σταλῇ δι' αὐτοῦ ἓν τηλεγράφημα εἰς Ἰρλανδίαν καὶ νὰ ληφθῇ καὶ ἡ ἀπάντησις.

Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην τὸ πλήρωμα ἔμεινε σιωπηλόν, καθόσον δὲν ἐτόλμα νὰ ἐπιδοθῇ εἰς χαρὰν, ἔνεκα τῶν παρελθουσῶν συμφορῶν. Πάντες οἱ ἀρχηγοὶ τῆς ἐπιχειρήσεως συνῆλθον εἰς τὸ ἐν τῷ πλοίῳ τηλεγραφικὸν γραφεῖον ἀναμένοντες τὸ ἄκρον τοῦ καλωδίου. Ἐπὶ τέλους προσῆλθεν ὁ τηλεγραφητὴς Smith σύρων τὸ ἄκρον τοῦ καλωδίου, καὶ προσήρμωσε τοῦτο εἰς τὰς τηλεγραφικὰς συσκευὰς, ἐκάθησε δ' ἐνώπιον αὐτῶν ἐν τῷ μέσῳ νεκρικῆς σιγῆς. Οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ ἐκβάλῃ τὴν ἐλαχίστην πνοὴν, πάντων δὲ τὰ βλέμματα προσηλώθησαν μετ' ἀνυπομονησίας ἐπὶ τοῦ τηλεγραφητοῦ.

Μετὰ δοκιμὴν δέκα λεπτῶν ὁ τηλεγραφητὴς ῥίψας τὸν πλῖον τοῦ χαμαὶ ἀνέκραξε μετ' ἀκράτου χαρᾶς ὅτι ἡ ἀπομόνωσις εἶναι τελεία, τὸ δὲ μέγα τοῦτο ἔργον ἔσπεψε πλήρης ἐπιτυχία. Ἡ εἰδησις αὕτη ὡς ἀστραπὴ μετεδόθη εἰς ἅπαν τὸ πλήρωμα τοῦ Λεβιάθαν καὶ εἰς πάντα τὰ περιεστῶτα πλοῖα, λαμπρὰ δὲ τελετὴ ἔλαβε χώραν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Ὠκεανοῦ.

Τὸ καλώδιον τοῦτο συμπληρωθὲν μέχρι τῆς Νέας Γῆς ἔλειτούργει ἐπίσης καλῶς ὡς καὶ ὁ νεώτερος αὐτοῦ ἀδελφός, ὅστις ὑπῆρξε μᾶλλον εὐτυχής.

Ἡ τιμὴ ἐκάστου τηλεγραφήματος ἐξ εἰκοσιλέξεων ὠρίσθη κατὰ πρῶτον εἰς 500 φρ., ἀλλ' εἴτα σπουδαίως ἠλαττώθη. Αἱ καθαραὶ εἰσπράξεις κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη ἀνῆρχοντο εἰς 12,000 φρ. καθ' ἐκάστην, ἀλλ' ἔκτοτε ἠῤῥξησαν ἐπαισθητῶς.

Τὸ ὀλικὸν δὲ κεφάλαιον, τὸ δαπανηθὲν πρὸς τοῦτο, ἀνέρχεται εἰς 45 ἑκατομμύρια φράγκων, ἅτινα αἱ τρεῖς διαδοχικαὶ ἐταιρίαι ἐδαπάνησαν. Ἄλλ' ἡ μὲν πρώτη, ἡ τοῦ 1857-1858, οὐδὲν λαμβάνει, ἡ τοῦ 1865 λαμβάνει 7 τοῖς % ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τῆς, ἡ δὲ τελευταία, ἡ τοῦ 1866, λαμβάνει 25 τοῖς %.

Ἡ συσκευὴ ἡ ὑπάρχουσα εἰς τὰ δύο ἄκρα τοῦ καλωδίου εἶναι ἀπλουστάτη καὶ λίαν εὐαίσθητος, κινουμένη δι' ἀσθενῶν ἠλεκτρικῶν ρεύ-

μάτων, διότι τὰ ἐντατικὰ ἠδύναντο νὰ καταστρέψωσι τὸ καλώδιον. Ἐκάστη συσκευὴ σύγκριται ἐκ μικρᾶς τινος μαγνητικῆς βελόνης ἥτις κινεῖται δεξιὰ ἢ ἀριστερὰ, κατὰ τὴν φορὰν τοῦ ρεύματος. Ὅταν ἡ βελόνη κλίνη πρὸς δεξιὰ ὁ ὑπάλληλος σημειοὶ ἐν σημείον, ὅταν πρὸς ἀριστερὰ μίαν γραμμὴν. Ὁ συνδυασμὸς τῶν γραμμῶν καὶ τῶν σημείων σχηματίζει τὰ ἰδιαίτερα γράμματα τοῦ τηλεγραφικοῦ ἀλφαβήτου.

Ἐκτοτε καὶ τρίτον καλώδιον ἐῤῥίφθη μεταξύ Ἑυρώπης καὶ Ἀμερικῆς ἐκ Βρέστης εἰς τὴν νῆσον τῆς Νέας Γῆς. Πρόκειται δὲ καὶ τέταρτον νὰ ῥιφθῇ μεταξύ τῆς Καρνούαλης τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Νέας Ὑόρκης. Πρὸς τοῦτοις καὶ ἡ Νότιος Ἀμερικὴ πρόκειται νὰ ἐνωθῇ τηλεγραφικῶς μετὰ τῆς Ἑυρώπης διὰ καλωδίου διερχομένου διὰ τῆς Μαδέρης, τῶν νήσων τοῦ Πρασίνου Ἀκρωτηρίου, καὶ τὸ ὅποιον θὰ καταλήξῃ εἰς τὸ ἀνατολικώτερον ἄκρον τῆς Ἀμερικῆς, εἰς τὸ ἀκρωτήριον Ἀγ. Ρόκκου τῆς Βρασιλίας.

T. A.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Αἱ Ἰβυκοὶ γέρανοι.

Ὁ Ἰβυκος, ἐπιφανὴς λυρικός ποιητής, ἐκ Ῥηγίου τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος καταγόμενος καὶ ἀκμάσας τὸ 540 π. Χ., ἦλθε ποτὲ εἰς τὸν Ὀρραννον τῆς Σάμου Πολυκράτην, φημιζόμενον διὰ τὸν παροιμιώδη αὐτοῦ θησαυρὸν καὶ διὰ τὴν ἔνθερμον πρὸς τὰς Μούσας φιλίαν. Διατρίψας δ' ὁ ποιητὴς ἐν τῇ Σάμῳ ἐφ' ἱκανὸν χρόνον καὶ πολλῶν ἀγαθῶν πλησθεὶς, ἀπεφάσισε νὰ ἐπανεέλθῃ εἰς τὴν φίλην αὐτοῦ πατρίδα τὸ Ῥήγιον. Ἐπιβάς δὲ πλοίου Κροτωνιατικοῦ, ἐπανεκάμπτεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ, ὅτ' ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πλοῦ, ἀνακαλύψαντες οἱ ναῦται ὅτι εἶχε χρήματα πολλά, ἐξέῤῥιψαν αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν ἵνα σφετερισθῶσι τὸν θησαυρὸν. Ὁ δυστυχὴς ποιητὴς περιελθὼν εἰς τὴν ἐσχάτην στιγμὴν καὶ οὐδένα ἔχων βοηθὸν ἢ μάρτυρα, εἶδεν ἐξαίφνης περὶ αὐτὸν πετομένας γεράνους καὶ ἐν τῇ ἑλλείψει πάσης ἐλπίδος ἀποταθείς πρὸς ἐκείνας, «ὤμεις, εἶπεν, ᾧ γέρανοι, ἔστε οἱ μάρτυρές μου» καὶ αὐτὸς μὲν κατεποντίσθη, τὸ δὲ πλοῖον κατέπλευσεν εἰς τὸν Κρότωνα. Ἡμέραν δὲ τινα τελομένου θεάτρου καὶ κατὰ τύχην διερχομένων γεράνων, εἶπέ τις τῶν ναυτῶν εἰς τὸν παρακαθήμενον ἐταῖρον αὐτοῦ: «βλέπεις τοὺς μάρτυρας;» Ἡ φράσις αὕτη μεγάλην ἐποίησεν ἐντύπωσιν εἰς τινα δξύνουον Πυθαγόρειον ὅστις, ὑπονοήσας τὰ γενόμενα, ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς τὸ ἀρχεῖον τῶν χιλιῶν καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἀπκρονοῦντο τὴν πράξιν, εἴτα δ' ὅμως προσαχθέντων τῶν παιδῶν τοῦ πλοίου ἐξηλέχθη τὸ ἔργον καὶ δίκας ἔδωκαν οἱ αὐτουργοί.

Τὸ γεγονός τοῦτο διεδοθήν κατ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα ὡς τεκμήριον μέγα τῆς Θεῆς Πρα-